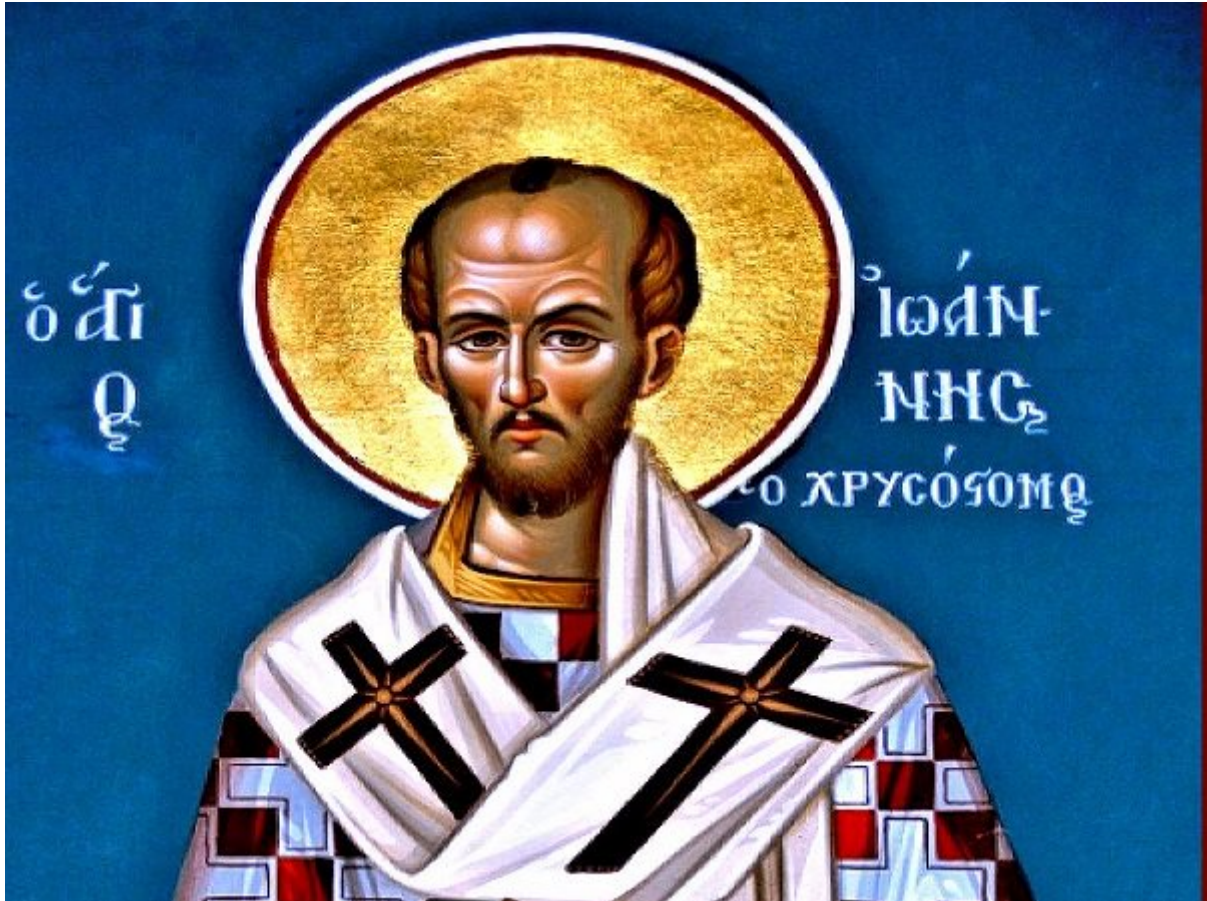

**“Η ικανότητα να συγχωρούμε τους άλλους
εξαρτάται από το πόσο ειλικρινείς είμαστε με
τον εαυτό μας”**

/ [Γνώμες](#)

Αρχιμ. Θεόφιλος Λεμοντζής, Δρ. Θεολογίας

Η ικανότητα να συγχωρούμε τους άλλους εξαρτάται από το πόσο ειλικρινείς είμαστε με τον εαυτό μας. «*Η μεγαλύτερη επιστήμη για τον άνθρωπο, είναι να γνωρίσει τον εαυτό του*», αναφέρει ο Κλήμης ο Αλεξανδρεύς. Όταν ο άνθρωπος γνωρίσει τον εαυτό του, αναγνωρίζει τη φύση, τα όρια και τις δυνατότητες της υπάρξεώς του, και μπορεί να τοποθετείται σωστά απέναντι στο Θεό, στον πλησίον και στον ίδιο τον εαυτό του. Είναι αδύνατο να φτάσουμε στο γεγονός της συγχώρεσης χωρίς την επίγνωση της προσωπικής μας αμαρτωλότητας που εμφωλεύει μέσα μας.

Είναι αδύνατο να φτάσουμε στο γεγονός της μεταμόρφωσής μας χωρίς την επίγνωση της προσωπικής μας δουλείας στα πάθη. Η επίγνωση της ασθένειάς μας δεν είναι ψυχολογική αδυναμία αλλά η απόφαση του ανθρώπου να κατανοήσει ότι «*πάντες ἥμαρτον καὶ ὑστεροῦνται τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, δικαιοῦμενοι δωρεὰν τῇ αὐτοῦ χάριτι διὰ τῆς ἀπολυτρώσεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ*» (Ρωμ.3,23-24). Πρέπει να κατανοήσουμε ότι δεν κάνουν μόνο οι άλλοι λάθη αλλά και εμείς οι ίδιοι. Αυτή «*η συναίσθηση της αμαρτίας είναι μέγα δώρο του Ουρανού, μεγαλύτερο και της οράσεως των αγγέλων*», αναφέρει ο αρχιμανδρίτης Σωφρόνιος, και αυτή η συναίσθηση οδηγεί τον άνθρωπο στο να αποκτήσει τη δύναμη της συγχώρεσης.

Κάθε πληγή, σωματική ή ψυχική, χρειάζεται χρόνο για να ιαθεί πλήρως. Το ίδιο ισχύει και για τη συγχώρεση μιας πράξης ή συμπεριφοράς, που έχει πληγώσει πολύ. Η συγχώρεση είναι μια συνειδητή πράξη και μια απόφαση που ωριμάζει σταδιακά με την πάροδο του χρόνου. Ο χρόνος που χρειάζεται κάποιος μέχρι να μπορέσει να συγχωρέσει ουσιαστικά ποικίλει από άτομο σε άτομο και εξαρτάται από πολλούς παράγοντες όπως η ψυχική του ωριμότητα, η σοβαρότητα και οι συνέπειες των όσων έχει υποστεί, η συγκεκριμένη συγκυρία, το ποιός είναι ο θύτης, αν ο τελευταίος αναγνωρίζει το σφάλμα του και, κυρίως, αν δείχνει σημάδια ειλικρινούς μεταμέλειας απέναντι σε αυτόν που έχει βλάψει.

Βέβαια όλοι οι πιστοί δεν έχουν την ίδια πνευματική ωριμότητα για να αφήσουν πίσω τους τα δυσάρεστα συναισθήματα της οργής. Αυτό όμως δεν αποτελεί και δικαιολογία. Χρειάζεται άσκηση, κόπο και οδύνη. Εφόσον κανένας μας δεν μπορεί εξαίφνης να κατακτήσει το ουράνιο δώρο της αγάπης και της συγχώρεσης, όπως μας το διδάσκει με την άγια ζωή του ο άγιος Διονύσιος ο εν Ζακύνθω, θα πρέπει να αγωνιστούμε έχοντας ως πρότυπο τους αγίους μας οι οποίοι βάδισαν στα ίχνη του αναμάρτητου Ιησού ο οποίος συγχώρεσε τους σταυρωτές του. Ειδικά, τώρα στην διάρκεια της Μεγάλης Τεσσαρακοστής, ας συγχωρέσουμε ειλικρινά τους αδελφούς μας, ας μελετήσουμε με απλότητα και ταπείνωση την Κλίμακα του αγίου Ιωάννη του Σιναΐτη ο οποίος μας προτρέπει στον πρώτο του λόγο να αποδράσουμε από την παλαιά ζωή των παθών, του μίσους και της αμαρτίας, της προσκόλλησης στα

υλικά αγαθά και στην εμπαθή αγάπη του εαυτού μας και να πορευθούμε με ταπείνωση προς μια συνάντηση και ομοίωση, όπως μας λέγει στον τελευταίο του λόγο, με το Θεό, δηλαδή με την ίδια την αγάπη, διότι «ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστίν», όπως μας διδάσκει ο ἅγιος Ἰωάννης ο ευαγγελιστής (Α΄ Ιω. 4,8).

Μας διδάσκει ο ἅγιος Ἰωάννης ο Χρυσόστομος: «Αν σου πω, νήστεψε πολλές φορές μου προβάλλεις ως δικαιολογία την ασθένεια του σώματος. Αν σου πω, δώσε στους φτωχούς μου λες ότι είσαι φτωχός και έχεις να αναθρέψεις παιδιά. Αν σου πω να έρχεσαι τακτικά στις Συνάξεις της Εκκλησίας, μου λες, έχω διάφορες μέριμνες. Αν σου πω, πρόσεχε αυτά που λέγονται στην Εκκλησία και κατανόησε το βάθος των λόγων του Θεού, μου προβάλλεις ως δικαιολογία την έλλειψη μορφώσεως. Αν σου πω, φρόντισε να βοηθήσεις ψυχικά τον αδελφό σου, μου λες ότι δεν υπακούει όταν τον συμβουλεύω, αφού πολλές φορές του μίλησα και περιφρόνησε τα λόγια μου... Βέβαια, δεν ευσταθούν οι προφάσεις αυτές και όλα αυτά είναι χλιαρά λόγια, αλλά, παρά τούτα, μπορείς να προφασίζεσαι. Αν όμως σου πω, άφησε την οργή και συγχώρεσε τον αδελφό σου, ποια από τις προφάσεις αυτές μπορείς να χρησιμοποιήσεις; Διότι νομίζω, δεν μπορείς να φέρεις ως πρόφαση ούτε ασθένεια σώματος, ούτε φτώχεια, ούτε αμάθεια, ούτε απασχόληση και μέριμνα, ούτε τίποτε άλλο. Γι' αυτό απ' όλες σου τις αμαρτίες, αυτή η αμαρτία θα σου είναι ασυγχώρητη. Αλήθεια, πως θα μπορέσεις να υψώσεις τα χέρια σου στον Ουρανό; Πως θα κινήσεις τη γλώσσα σου να προσευχηθείς; Πως θα ζητήσεις συγγνώμη; Ακόμη κι' αν θέλει ο Θεός να σου συγχωρήσει τις αμαρτίες, δεν Του το επιτρέπεις εσύ, επειδή δεν συγχωρείς τις αμαρτίες του αδελφού σου. Διότι, αν εσύ ο ίδιος εκδικηθείς και επιτεθείς εναντίον του, είτε με λόγια, είτε με ανάλογες συμπεριφορές, είτε με κατάρες, ο Θεός δεν θα επέμβει πλέον, αφού εσύ ανέλαβες την τιμωρία Του. Και όχι μόνο δεν θα επέμβει, αλλά και από σένα θα ζητήσει λόγο, διότι φέρθηκες υβριστικά προς Αυτόν».